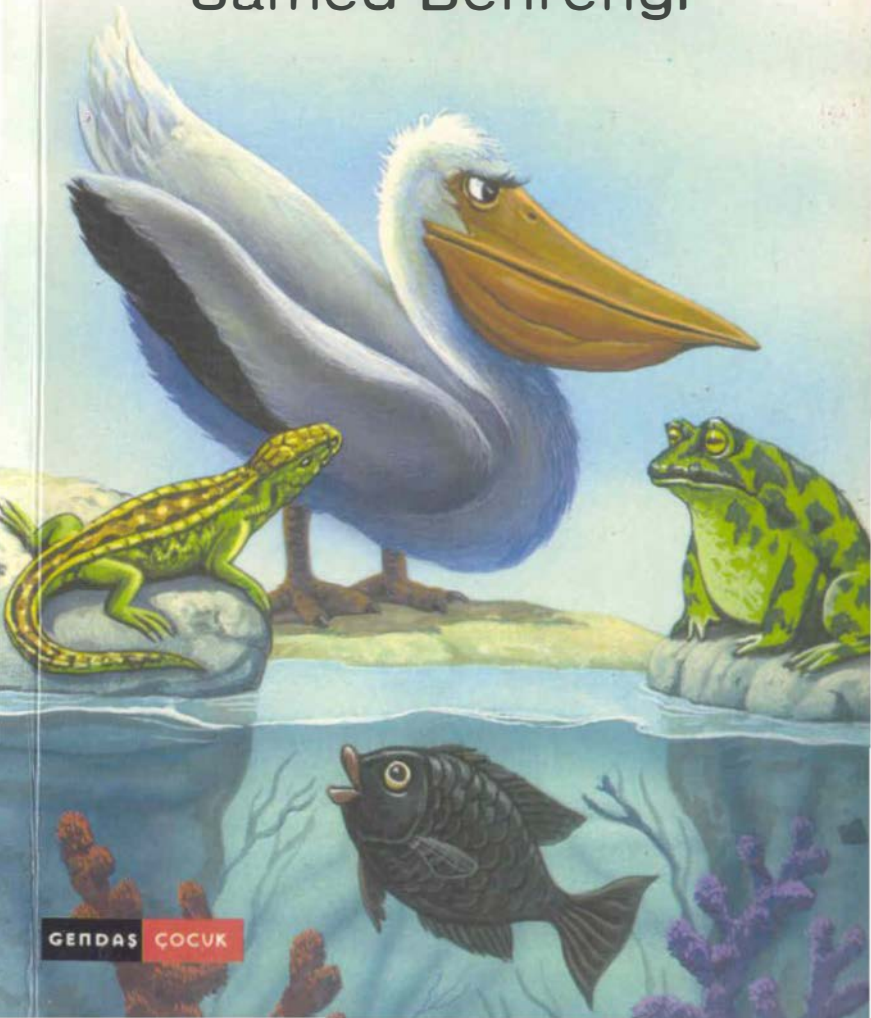
Küçük Karabalık

Samed Behrengi



GENDAŞ ÇOCUK

Samed Behrengi

Küçük Karabalık

GENDAŞ ÇOCUK

Samed Behrengi Dizisi

Küçük Karabalık

© GENDAŞ A.Ş., İstanbul 2001

ISBN 975-308-153-7

Kapak Resmi:
Yaşar Zeynalov

İç Resimler:
Hamid Mirghanbari

Kapak, İç Baskı ve Cilt
Kaya Matbaacılık (0212-656 62 20)

GENDAŞ A.Ş.
Çatalçeşme Sk. No: 19 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 512 33 86 - 512 94 67 (Pbx) Faks: 520 82 12

Samed Behrengi

KÜÇÜK KARABALIK

GENDAŞ ÇOCUK

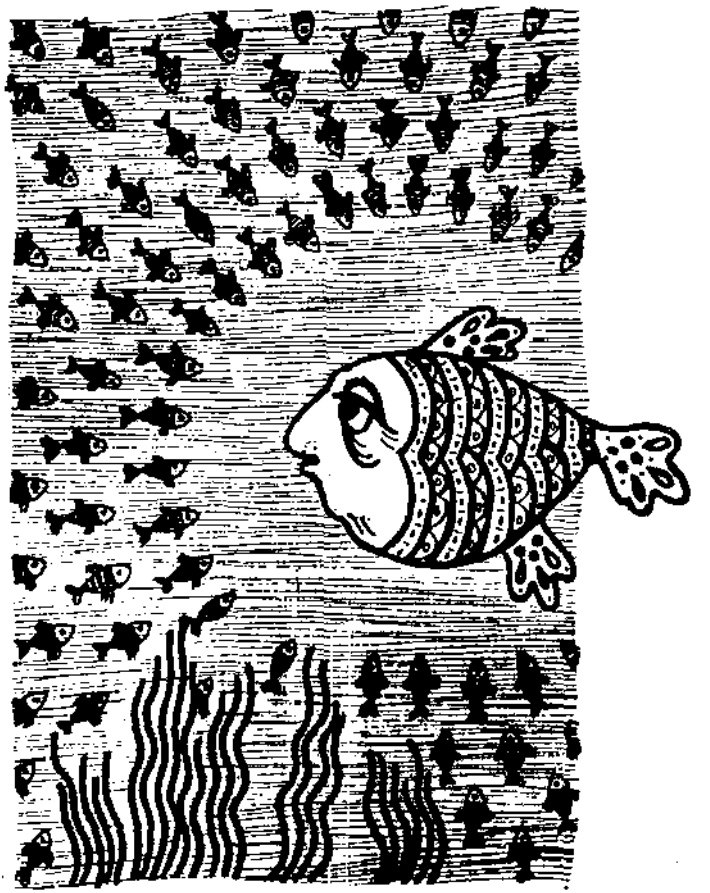
Samed BEHRENGİ Üzerine

1939 yılında İran Azerbaycan'ı Tebriz kentinde yoksul bir işçi ailesinde doğdu Samed Bahrengi. Tebriz'de öğretmen okulunu bitirdi. Tüm Azerbaycan'ın kırsal alanını adım adım dolaştı. Köylerinde öğretmenlik yaparken halkının sorunlarını inceledi.

İran'ın karanlık saltanat döneminin baskısı altında devrimci savaşını toplumsal içerikli yapıtlarıyla sürdürdü.

İki yüzyılı aşkın bir süreden beri kültürel ve sosyo-ekonomik sömürü tutsağı bulanan Azeri insanının dil özgürlüğü umudunu işledi. Bu dili çok güzel kullanabildiği halde geniş bir topluma seslenebilmek için Farsça yazdı. Titiz bir sorumluluk altında ve kendisine yol gösteren diyaklektik yöntemini unutmadan...

Sonra hiç beklenmedik bir anda Aras Çayı'nda ölü bulundu. Onu bilenler öldürülmüş olduğunu kabul ederler. Mezarı Tebriz'dedir. Taşında 31 Ağustos 1968 yazar...



Cemrenin suya düştüğü geceydi. Denizin dibinde, Nine Balık, on iki bin yavru ve torunlarını başına toplamış masal anlatıyordu.

"Evvel zaman içinde, küçük bir kara balık vardı. Annesiyle birlikte bir derede yaşardı.

Dere, dağın kaya yarıklarından fışkıran sularla kıvrıntılı yatağında süzülür giderdi.

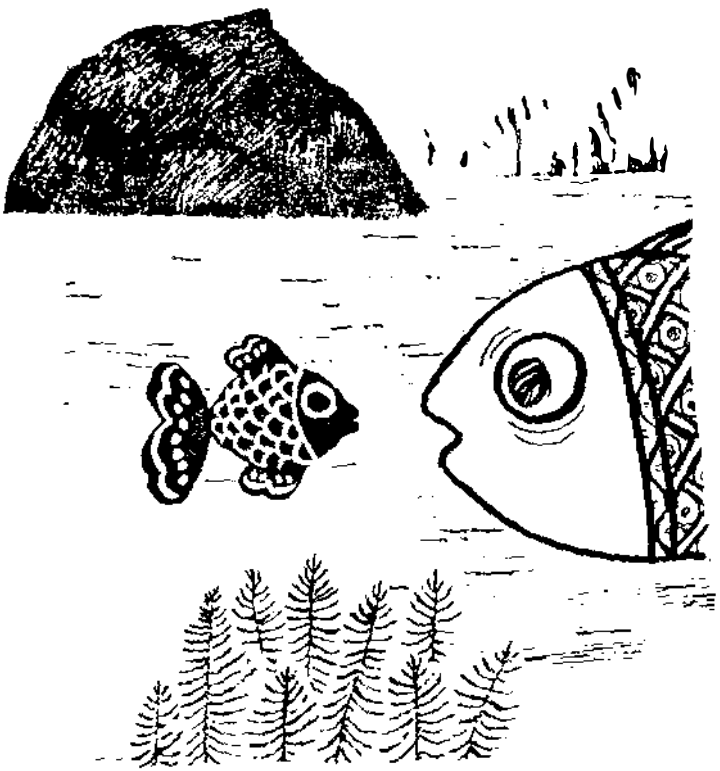
Küçük Kara Balık'la anasının yuvaları tavanı yosunla kaplı kara bir kayanın oyuğundaydı.

Küçük Kara Balık, ay ışığının yuvalarına hiç mi hiç yansımadığına üzülür, aydınlığın özlemini çekerdi.

Ana ve yavru, sabahtan akşama dek ya birbirini kovalar ya da öbür balıklara katılır, avuçiçi kadar bir yerde dolanır dururlardı.

Anasının bir tanesiydi Küçük Kara Balık. Olmaz mı hiç? Anasının yumurtladığı on bin tohumdan bir tek o sağ kalmış, balık olup ortaya çıkmıştı.

Bir süreden beri, bir durgunluk çöktü Küçük Kara Balığın üstüne. Derin derin düşünmeye başladı. Ağzını bıçak açmaz oldu.



Anasının ardından, ağır aksak ve de isteksiz sürüklenir, kimi zaman da onun izini yitirirdi.

Geçici bir keyifsizliğe yordu anası, düzelirdi elbet... Oysa sıkıntısının nedeni başkaydı Kara Balığın.

Nitekim bir sabah, daha güneş doğmadan, anasını uyandırdı:

"Ana," dedi. "Sana söyleyeceklerim var." Ana uyku sersemi:

"Yavrucuğum," dedi, "Sırası değil şimdi, sonra söylersin. Kalkmışken çık dolaşalım."

"Hayır ana. Artık başıboş dolaşmayacağım. Gitmeliyim buradan."

"Gitmeli misin?"

"Evet ana, gitmeliyim!"

"Sabahın köründe nereye gideceksin ki?"

"Gidip derenin sonunu arayacağım. Düşünebiliyor musun ana? Aylardan beri,

derenin sonunda ne olabileceğini düşünüp duruyorum. Ama bir türlü bu sorunu çözemiyorum. Bu gece sabaha dek yine gözlerime uyku girmedi. Hep düşündüm durdum. Sonunda kararımı verdim. Gidip bulacağım derenin sonunu."

Güldü anası:

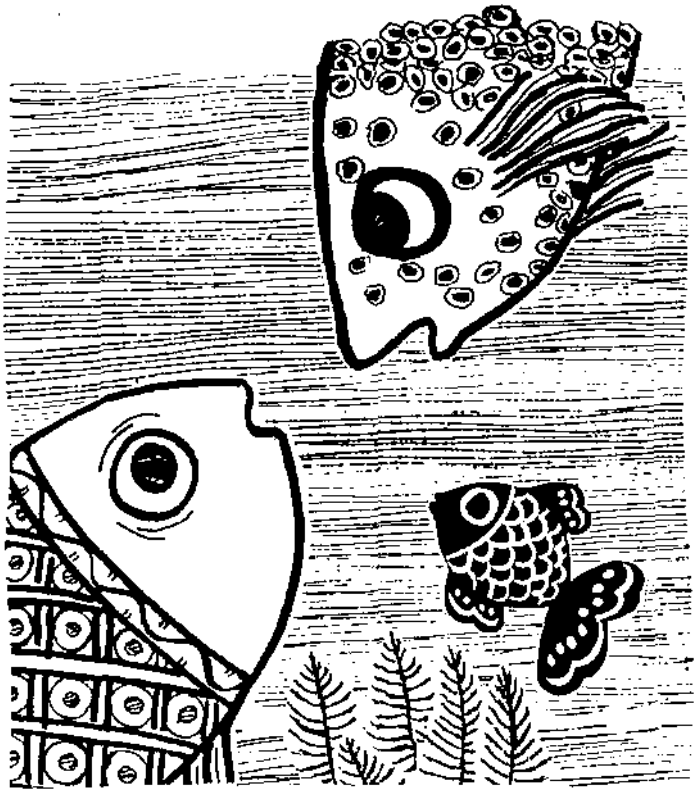
"Ben de küçükken düşünmüştüm bunu. Ama yavrucuğum, derenin başı sonu yok ki, tümü bu gördüğümüzdür. Akar, akar ama hiçbir yere ulaşamaz."

"Akıp da hiçbir yere ulaşmamak olası mı? Yani sence bir sonu yok mu derenin? Oysa her şeyin bir sonu var. Gecenin gündüzün olduğu gibi... Haftanın, ayın, yılın..."

Anası kesti sözünü:

"Bırak şimdi boyundan büyük sözler etmeyi. Kalk çıkalım dışarı. Gevezeliğin sırası değil şimdi."

"Hayır ana. Bıktım ben bu dolaşmalardan. Çıkıkp gitmek, başka yerlerde ne olup bittiğini görmek istiyorum.



Sakın 'Küçük Kara Balığın aklını çeldiler' deme ana. İnan bana. Uzun bir süredir düşünüyorum bunları. Tabii ki her anlatıdan hisseler kapmışım. Hele boşuna ömür tükettiklerinden yakınan ihtiyar balıklar var ya, beni çok düşündürmüştür. Yaşam sadece bir avuç suyun ardısıra dolaşarak zaman doldurmak mı gerçekten? Öğrenmek istiyorum. Yoksa başka türlü bir yaşam türü de mi var

şu dünyada?" Sözü bitince, anası:

"Yavrucuğum, aklını mı kaçırdın sen?" dedi. "Dünya, dünya diye tutturmuşsun. Nedir dünya dediğin? Bulunduğumuz çevredir dünya. Sürdüğümüz düzendir yaşam."

Bu sırada irice bir balık yaklaştı yuvalarına, söze karıştı:

"Komşu," dedi. "Nedir bu çene yarıştırmanız? Korkarım bugün dolaşmak için geç kalacaksınız."

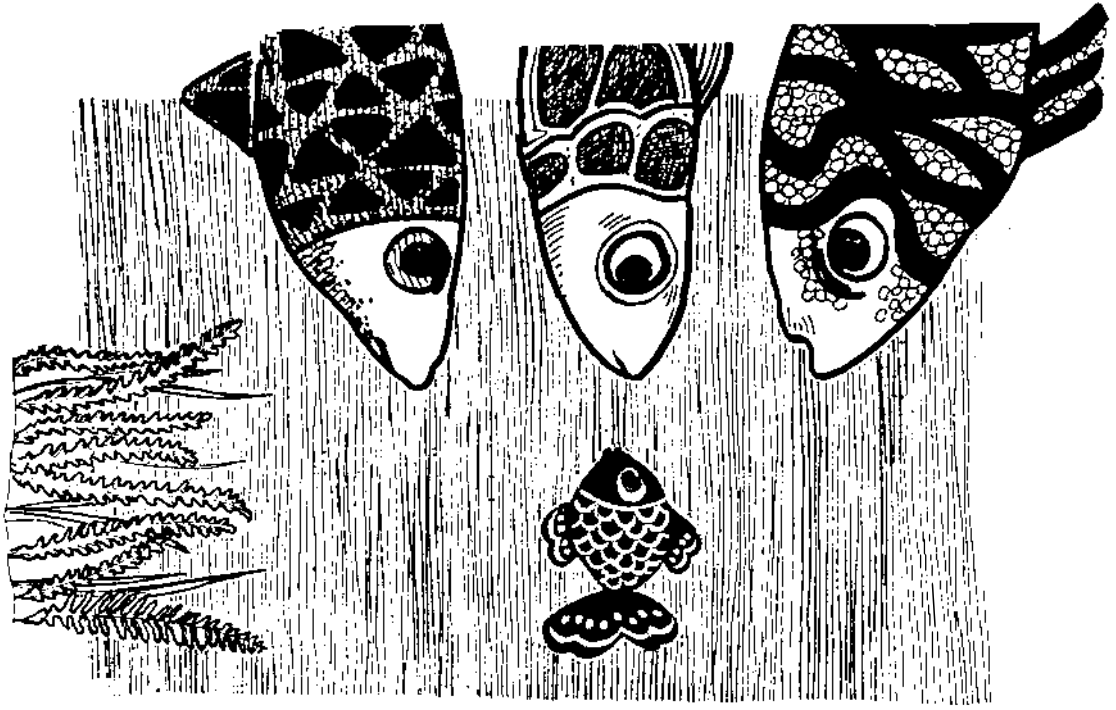
Ana balık komşusunun sesine oyuktan çıktı:

"Zamane çocuğu işte..." dedi. "Anasına ders vermeye kalkışıyor."

"Ne diyor ki?"

"Boyuna posuna bakmadan, çekip gitmek istiyor. Gidip dünyada olup biteni öğrenecekmiş! Büyük büyük konuşuyor, işte..."

"Ah sevsinler küçüğü. Bilge olmuş da haberimiz yok."



Küçük Kara Balık:

"Efendim, bilge dediğinizin ne olduğunu bilmiyorum. Şu amaçsız dönüp dolaşmalardan usandım artık.Ben yokum bu işte. Kandıramam kendimi. Günün birinde yaşlanınca, cahil bir bunak gibi köşeme sinmek, boşuna tükettiğim günler için yakınmak istemiyorum."

Komşu kızdı:

"Daha neler!" dedi.

Anası:

"Biricik yavrumun böylesine yoldan çıkacağını düşünemezdim. Kimbilir kim baştan çıkardı" dedi.

"Kimsenin beni baştan çıkardığı yok. Her şeye aklım eriyor. İyiyi kötüyü ayırt ediyorum."

Komşu balık, ana balığa döndü:

"Bacım, evini sırtında taşıyan salyangoz olmasın sakın?"

"Ya ... Haklısın kuşkulanmakta. Hep

yavrumun çevresinde dolanıyordu. O çelmiştir aklını, kahrolasıca!"

Küçük Kara Balık:

"Sus ana," dedi. "O benim arkadaşımdı."

Anası:

"Balıkla salyangozun arkadaşlığı mı olurmuş? Hiç duymadıktı."

"Balıkla salyangozun düşmanlığını da hiç duymamıştık ama siz ona düşman kesildiniz. Zavallıyı yok yere öldürdünüz."

Komşu balık:

"Bu eski bir öyküdür," dedi.

"İyi ama siz deştiniz bu eski öyküyü."

Anası:

"Ölümü hak etmişti o," dedi. "Unuttun mu olur olmaz yerde, ileri geri konuşmalarını?"

"Öyleyse beni de öldürün. Çünkü ben de öyle konuşuyorum artık."

Sözü uzatmayalım. Onların tartışmaları

öteki balıkları da oracığa topladı. Görünüşe bakılırsa çok kızmışlardı Küçük Kara Balığa.

Yaşlılardan bir balık:

"Çizmeyi aşıyorsun. Sonra karışmam ha... Sana da acımayız!" dedi.

Bir başkası:

"Küçük Bey biraz okşanmak ister. Evet, anlarsınız ya..." dedi.

Ana balık:

"Çekilin! Dokunmayın yavruma," diye haykırdı.

Bir başka balık:

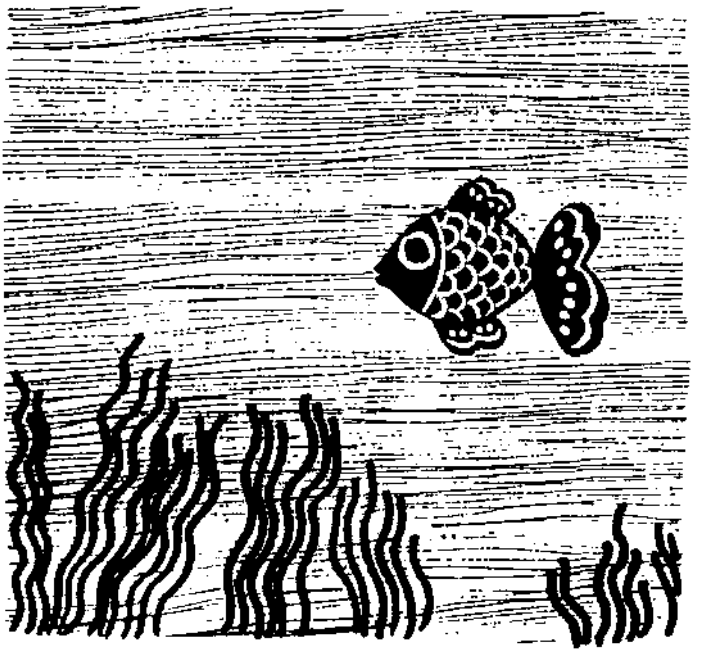
"Hanımefendi," dedi. "Çocuğu iyi eğitmemenin sonu budur işte!"

Komşu balık:

"Bu durum karşısında, inan ki komşun olduğumdan utanç duyuyorum."

Başka birisi de şu öneride bulundu:

"Hadi, iş işten geçmeden bitirelim işini. İhtiyar salyangozun yanına gönderelim onu."



Balıklar Küçük Kara Balığı yakalamaya davrandılar. Bir kargaşadır koptu. Ama arkadaşları daha çeviktiler, kurtarıp ortalıktan kaçırdılar onu.

Ana balık, ah vah edip dövünüyor, ağlıyordu:

"Yavrum elden gidiyor, yetişin a dost-

lar..."

Küçük Kara Balık anasının telaşını görünce:

"Anacığım, benim için değil, bu koca bunakların haline ağla," dedi.

Uzaktan biri:

"Ağzını topla. Bızdık," diye bağırdı.

İkincisi:

"Tövbeler olsun," dedi. "Seni asla aramıza almayacağız."

Üçüncüsü: "Bunlar gençlik hevesleridir, gel gitme, vazgeç bu sevdadan..."

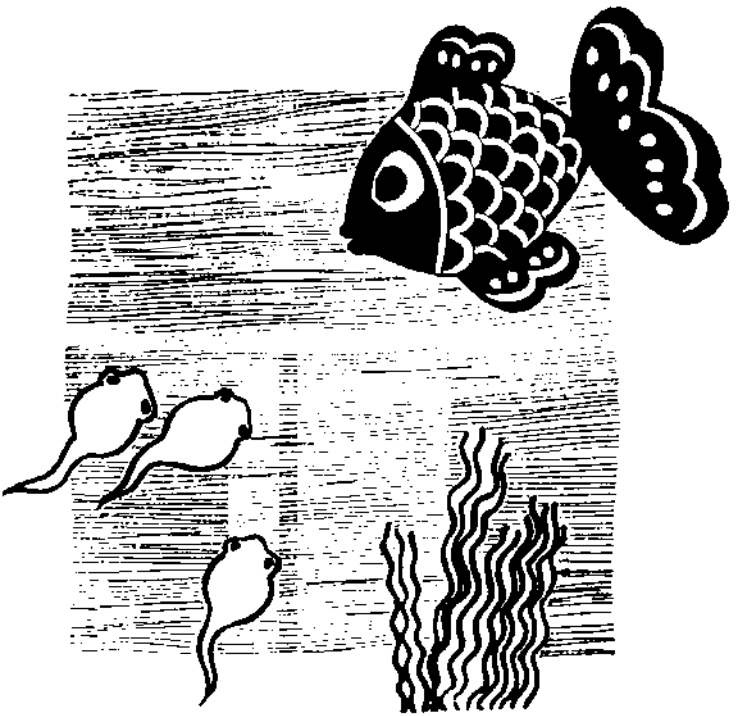
Dördüncüsü: "Buranın neyi eksik yani?"

Beşincisi: "Bundan başka bir dünya yok. Dünya burasıdır işte. Dön."

Altıncısı: "Uslanıp dönersen, o zaman gerçekten aydınlandığına inanacağız."

Yedincisi:

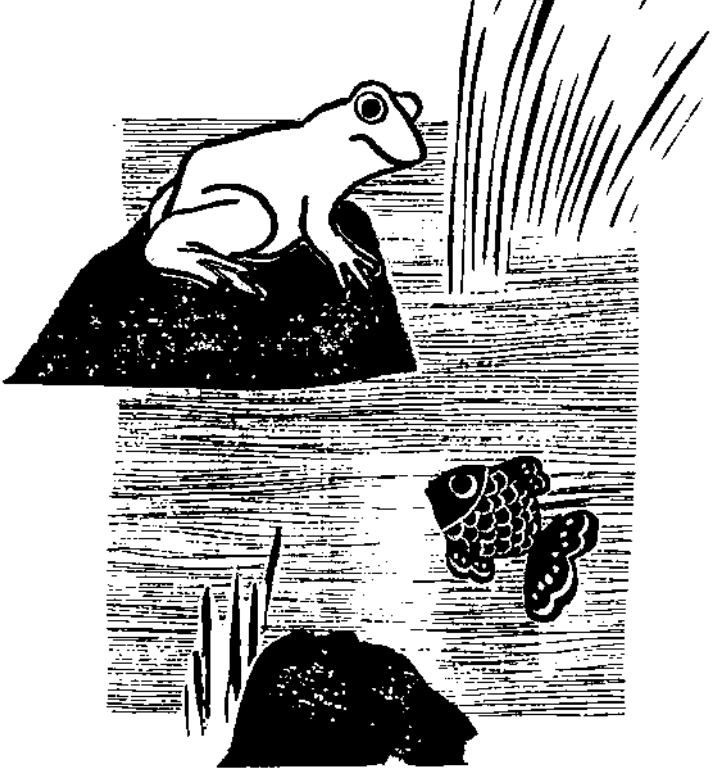
"Seni özleyeceğiz yahu," diyordu.



Anası da: "Acı bana, gitme, gitme.." diye sızlanıyordu.

Kara Balığın artık onlara söyleyeceği bir sözü yoktu. Hızla ayrıldı oradan.

Yaşıtı birkaç arkadaşı onu çağlayana kadar uğurladılar.



Küçük Kara Balık onlardan ayrılırken:

"Dostlarım," dedi. "Yine görüşürüz umarım. Beni unutmayın."

Dostları ona:

"Seni nasıl unuturuz," dediler. " Sen bizi gaflet uykusundan uyandırdın. Bize öyle şeyler öğrettin ki, daha önce hiç düşünmemiştik. Yine görüşmek umuduyla. Akıllı, yürekli dost."

Küçük Kara Balık çağlayanın sularına kaptırdı kendini ve düştü... Durgun bir gölcüğe ulaştı. Önce bocaladı biraz, sonra toparlandı çevresini dolaştı. O güne dek bu kadar suyu bir arada görmemişti. Binlerce iribaş, yani kurbağa yavrusu suda kaynaşıyordu. Küçük Kara Balığı görünce nedense alaya aldılar onu:

"Şuna bak, ne de kılıksız bir yaratık."

Balık bir güzel süzdü onları, sonra:

"Ne var alay edecek? dedi. "Adım Küçük Kara Balık. Dünyayı gezmeye çıktım. Siz de adınızı söyleyin tanışalım."

İribaşlardan biri: "Biz birbirimize İribaş deriz," dedi.

Öbürü: "Soylu sopluyuz biz..."

Başkası: "Bizden güzelini analar doğurmamış..."

Bir başkası: "Senin gibi çirkin ve kılıksız değiliz yani..."

Küçük Kara Balık:

"Kendinizi bu kadar beğenmenize şaştım doğrusu," dedi. "Neyse, hoşgörüyorum. Görgüsüzlüğünüzden olacak."

İribaşlar bir ağızdan:

"Biz görgüsüz müyüz yani?"

Küçük Kara Balık:

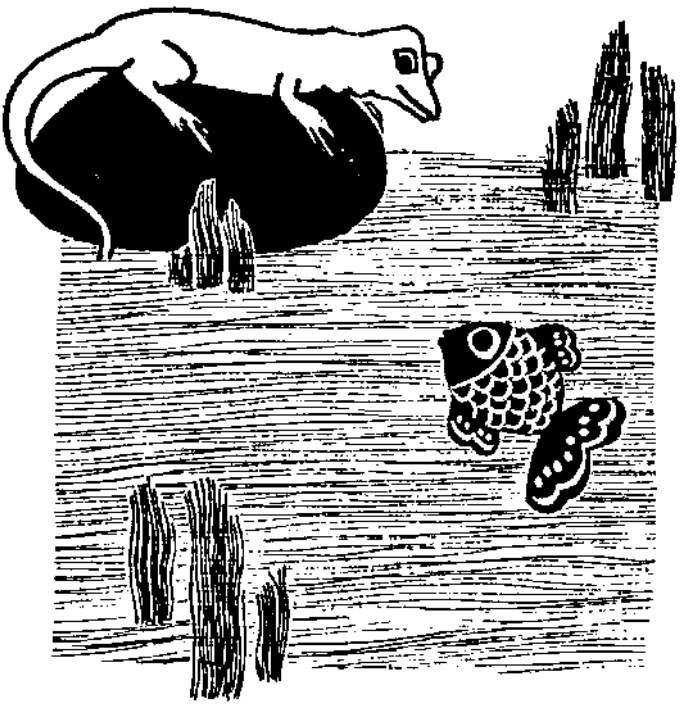
"Görgüsüz olmasaydınız, herkesin kendisine özgü beğenilen bir yanı olduğunu bilirdiniz," dedi. "Hem sonra siz nenize güveniyorsunuz? Adınız bile uyduruk."

Bu sözler onları çileden çıkarmadı denemez ama pek renk vermediler. Hemen sözü değiştirdiler:

"Atıyorsun ha. Dünyayı gezmeye çıktın ha! Boşuna gayret. Biz sabah akşam tüm dünyayı gezeriz. Kendimiz ve ana - babamız dışında kimseye raslamayız. Kurtuçukları saymazsak elbet..."

"Şu birikintiden dışarıya adım atmadan dünyayı gezmekten nasıl söz edersiniz.?"

"Birikintinin dışında başka dünya mı var?"



"Hiç olmazsa buradaki suyun nereden geldiğini bir düşünün. Ayrıca suyun dışanda olanları da..."

"Suyun dışı da ne ki? Biz dışarıyı düşünemeyiz. Keh, keh, keh... Sen aklını kaçırmışsın..."

Küçük Kara Balık da gülümsedi umursamadan.

Çekip gidecekken bir de analarıyla görüşmek istedi:

"Ananız nerede?" diye sordu.

Birden bir kurbağanın cırlak sesiyle yerinden sıçradı. Kurbağa birikintinin kıyısındaki taşa tünemişti. suya atılınca balığa yaklaştı ve:

"Buradayım," dedi. "Ne olacak?"

Kara Balık selamladı onu. Kurbağa şöyle dedi:

"Çok bilmişlik taslama bana, soysuz yaratık. Çocukları karşına almış kocaman kocaman laflar ediyorsun. Bu yaşımdan sonra bana mı öğreteceksin, dünya demek işte şu birikinti demektir. Hadi bas git, yavrularımı ayartma..."

Küçük Balık:

"Böylesi bir yaşamı yüz kez de yaşasan, yine de bilgisiz ve yoksun bir kurbağa olarak kalacaksın," dedi.

Kızdı kurbağa, Küçük Kara Balığın üzerine sıçradı. Balık kaçtı hemen, dipteki balçığa ok gibi daldı ve suyu bulandırdı. Ortalık durulunca da ayrıldı oradan.

Dere, yatağında kıvrıla kıvrıla ilerlemekteydi. Sular çoğalmıştı. Kuşbakışı, bükümlülü beyaz bir sicime benziyordu dere. Bir yerde büyük bir kaya parçası doruktan ayrılıp dereye yuvarlanmış ve ikiye bölmüştü onu.

Kayanın üstünde, karnını taşa dayayıp güneşlenen el iriliğindeki kertenkele, gözlerini suyun dibinde kuma oturan yengece dikmişti. Yengeçse yakaladığı bir kurbağayı yemekteydi.

Küçük Kara Balık yengeci görünce korktu, duraladı. Uzaktan uzağa selamladı yan yan bakan yengeci."Ne de nazik bir balık. Ne arıyorsun burada? Gel küçük, gel yanıma..." dedi yengeç.

"Gezmeye çıktım. Dünyayı gezmeye. Avınız olmaya hiç niyetim yok."

"Anıma da kuşkulu ve ödleksin."



"Hiç de boş yere kuşkulanmıyorum, üstelik ödlek mödlek de değilim!

Gördüklerime inanır, aklıma yatanı yaparım."

Yengeç alaylı alaylı güldü:

"Peki öyleyse, söyle bakalım, burada şimdi ne gördün ki avlanacağından kuşkulandın?"

"Her şey ortada değil mi?"

"Ha, şu kurbağa kuşkulandırdı seni. Yok canım çocuk gibi konuşma. Ben kurbağaları sevmem de o yüzden avlarım onları. Kurbağalar kendilerini dünyanın en gözde yaratığı sanırlar. Ben de boylarının ölçüsünü alıyorum, o kadar. Sen korkma küçük, gel. Gel yanıma."

Yengeç bunları söylerken, yampiri yampiri küçük balığa yaklaşıyordu. O gülünç haline dayanamadı balık, patlattı kahkahayı ve:

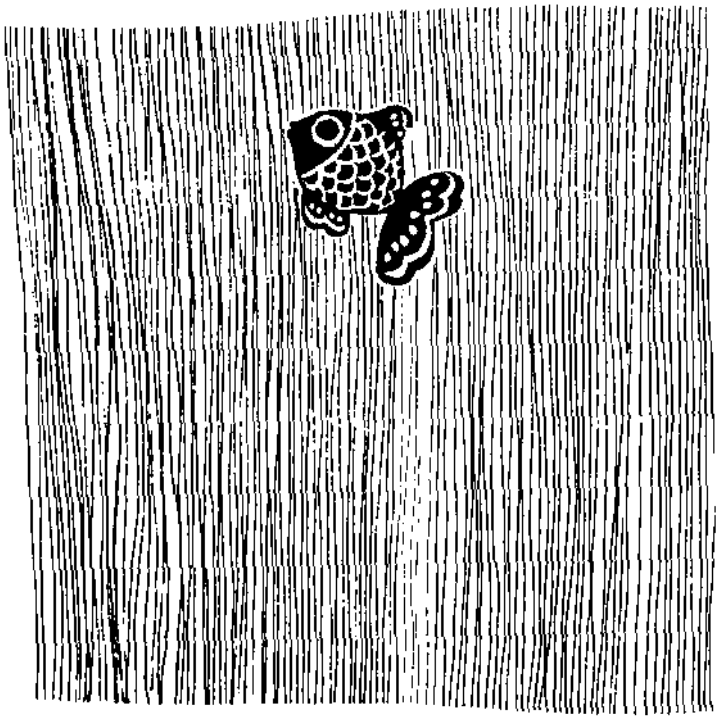
"Çarpık sen de," dedi. "Doğru dürüst yürümesini bile beceremiyorsun, bir de kalkmış onun bunun boyunun ölçüsünü al-

maktan söz ediyorsun!"

Küçük Kara Balık oradan da uzaklaştı.

Birdenbire suya düşen bir taş yengecin tepesine indi ve onu kumlara gömdü. Bu arada kertenkele yengecin haline katıla katıla gülüyordu, ama birden ayağı kaydı, dengesini yitirdi, az kalsın suya düşüyordu.

Küçük Balık su kıyısında, ona ve yengece bakan bir de çoban çocuk gördü. Keçi ve koyunlardan oluşan sürü, suya yaklaştılar, ağızlarını suya soktular. Meleme sesleri or-







talığı sardı. Küçük Kara Balık sürünün su içip gitmesini bekledi. Sonra kertenkeleye seslendi:

"Kertenkeleciğim ben küçük bir balığım. Derenin sonunu bulmaya gidiyorum. Akıllı ve bilgili biri olduğunu sanıyorum. Sana soracaklarım var."

"Sor bakalım," dedi kertenkele.

"Yola çıkarken çok korkuttular beni. Yolumun üzerindeki Kaşıkçıkuşu, testere balığı ve karabatak birer tehlikeymiş. Bana bunları anlatır mısın?"

"Testere balığı ve karabatak bu çevrede pek bulunmaz. Özellikle testere balığı denizde yaşar. Kaşıkçıkuşuna gelince, o şu aşağılarda bulunabilir.Aman dikkatli ol. Torbasına düşme."

"Ne torbası?"

"Kaşıkçıkuşunun gagasının altında genişçe bir torba var. Suda yüzerken balıklar farkında olmadan torbasına girerler. Ondan sonra da yutulurlar elbet."

"Torbaya düşenin bir kurtuluş yolu yok

mu?"

"Yok, torbayı yırtmaktan başka yolu yok. Sana bir hançer vereyim. Kaşıkçıkuşunun torbasına düşersen torbayı bununla yırtarsın..."

Derken kertenkele taş yarıklarına daldı, az sonra döndü, yanında minnacık bir hançer getirmişti. Küçük Kara Balık hançeri aldı:

"Kertenkeleciğim, çok iyisin sen. Sana ne kadar teşekkür etsem azdır."

"Teşekküre değmez. Bunlardan bende çok var. Boş zamanlarımda dikenlerden hançer yapar ve senin gibi bilinçli balıklara veririm."

"Demek benden önce de buradan geçen balıklar oldu öyle mi?"

"Çok geçtiler. Şimdi onlar büyük topluluklar oluşturmuşlar ve balıkçıyı çileden çıkarıyorlar."

"Hoşgör, söz sözü açıyor. Gevezeliğime verme. Anlat bakalım balıkçıyı nasıl çileden çıkarırlar?"



"Birlik olmuşlar ya. Balıkçı ağını atar atmaz ağa giriyor, çekip götürüyorlar denizin dibine."

Bunları söyleyen kertenkele bir ara taşın yarığına kulak verdi ve:

"Yavrularım uyandı. İzninle gitmem gerek. Yolun açık olsun," dedi ve yarığa daldı.

Kertenkele ayrılınca, balık da yoluna koyuldu. İşkilliydi, art arda sorular soruyordu kendine:

"Acaba dere denize mi dökülüyor? Kaşıkçıkuşunun oyununa gelir miyim ki? Şu testere balığına bak, nasıl da kendi türünden yaratıklara kıyar? Ya şu karabatakların bizle ne alıp veremediği var, anlamıyorum."

Yüze yüze düşünüyordu bunları. Geçtiği her karış yol ona yeni şeyler öğretiyordu. Çağlayanlardan düşerken takla atıyor, eğleniyordu. Güneşin ısısını sırtında duydukça güçleniyordu.

Bir yerde bir ceylanın kana kana su içtiğini gördü. Selamladı onu:

"Güzel ceylan bu ne telaş?" diye sordu.

"Sorma, avcı kovaladı kurşunladı beni, yaralıyım."

Küçük Kara Balık yara izini görmedi ama ceylanın topalladığını görünce doğru söylediğini anladı.

Başka bir yerde kaplumbağalar güneşe serilmiş kestiriyorlardı. Ötelerden gelen kekliklerin sesi çevreyi doldurmuştu.

Dağ otlarının kokusu havada dalgalanıyor, suya siniyordu.

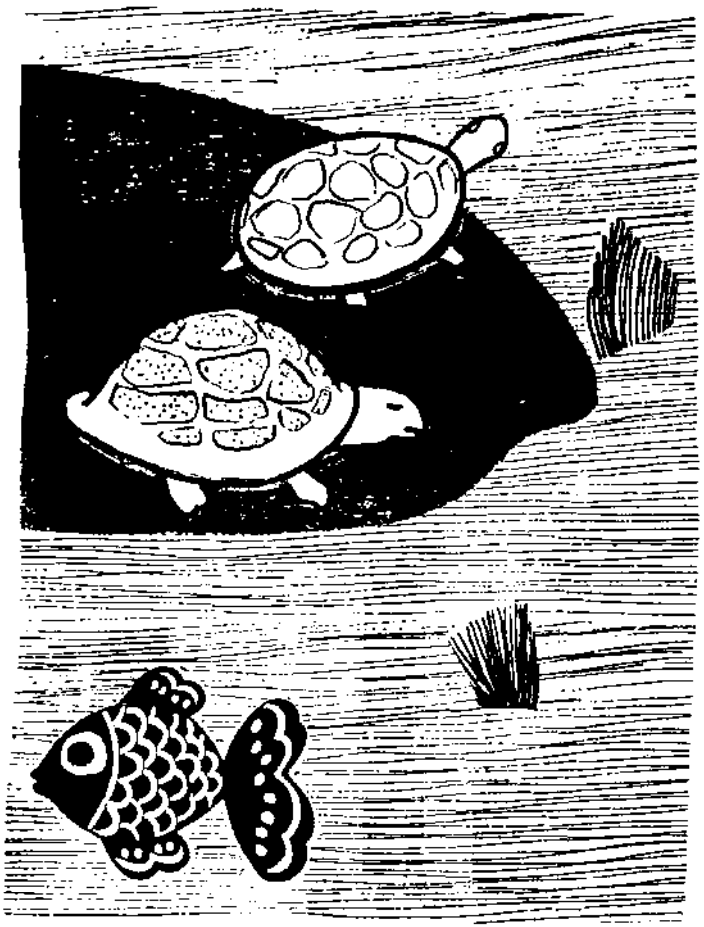
Öğleden sonra Küçük Kara Balık ormanın ortasından geçen derenin genişlediği bir yere vardı. suyun çoğalması onu iyiden iyiyiye sevindirmişti. Sonra kalabalık bir balık sürüsüyle karşılaştı burada.

Anasından ayrılalı hiç balık görmemişti.

Birkaç minik balık yanına geldi:

"Yabancısısın buraların değil mi?"

"Evet, yabancısıyım. Uzaklardan geliyorum."



"Nereye gideceksin?"

"Derenin sonunu bulamaya gidiyorum."

"Hangi derenin?

"İşte içinde bulunduğumuz derenin."

Minik balıklar:

"Bu dere değil, ırmaktır," diye açıkladılar.

Küçük Kara Balık bir şey söylemedi.

Minik balıklardan biri:

"Biliyor musun sen? Bu yolun başını kaşıkçıkuşu kesmiş."

"Evet, biliyorum."

Bir başkası:

"Kaşıkçıkuşunun kocaman bir torbası var," dedi, "Bunu da biliyor musun?"

"Onu da biliyorum."

"Ve bunları bile bile yine gidecek misin?.."

"N'olursa olsun, gideceğim."

Hemencecik orada, Küçük Kara Balığın serüveni dillere destan oldu:

"Ta uzaklardan küçük bir balık gelmiş, ırmağın sonunu bulmaya gidiyormuş. Ve kaşıkçıkuşundan da hiç mi hiç korkmuyormuş."

Miniklerden birkaçı ona katılmayı düşündüler. Düşündüler ama gelelim büyüklerin korkusu, oturttu onları yerlerine.

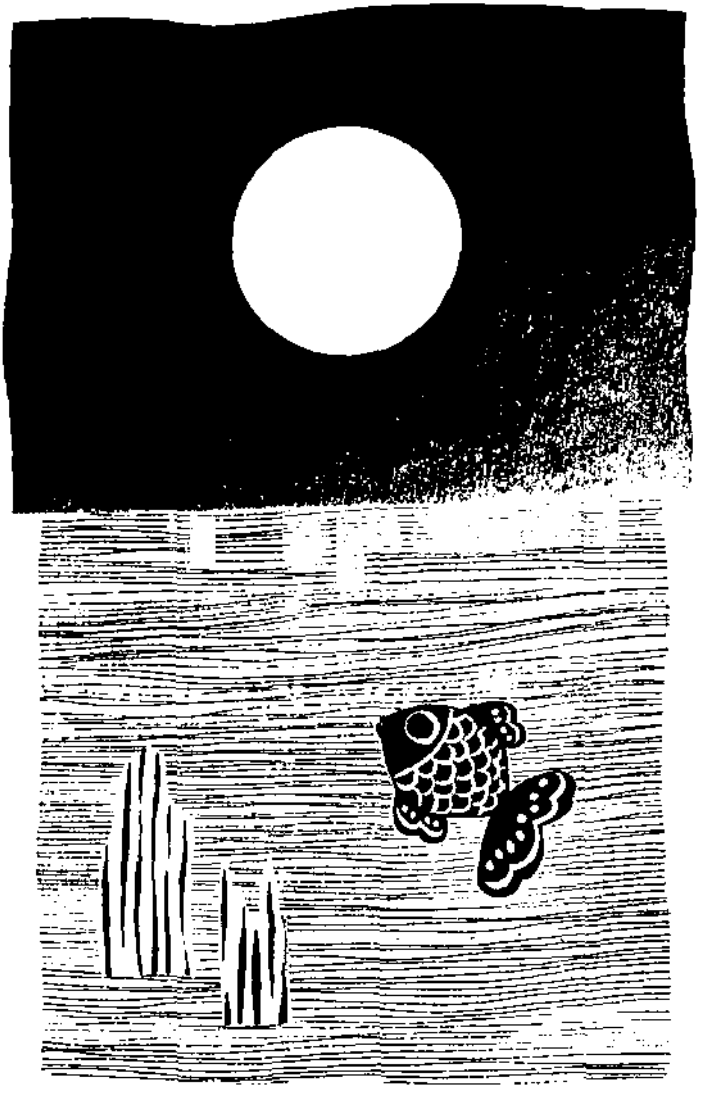
Birkaçı da:

"Kaşıkçıkuşu olmasaydı, gelirdik seninle," dedi. "Biz onun torbasından korkarız..."

Irmağın kıyısında bir köy vardı. Köyün kadın ve kızları, ırmakta çamaşır yıkıyorlardı. Küçük Kara Balık bir süre onların gürültüsüne kulak kabarttı, suda oynaşan çocukları seyretti. Sonra yine yola koyuldu.

Az gitti, uz gitti, karanlık bastırıncaya dek yol tüketti.

Gece bir kayanın oyuğuna girdi, uyudu.



Gecenin yarısında uyandı. Ay suya vurmuştu. Ortalık pırıl pırıl aydınlıktı. Daha önce de ayışığı suya vurduğunda yosunların altından çıkar, ay dedeyle söyleşmek isterdi. Ama anası bırakmaz, onu yosunların altına sürükler, uyuturdu. Şimdiyse özgürdü:

"Selam sana, güzel ay dedem," dedi.

"Selam Küçük Kara Balık, burada ne arıyorsun sen?"

"Dünyayı geziyorum."

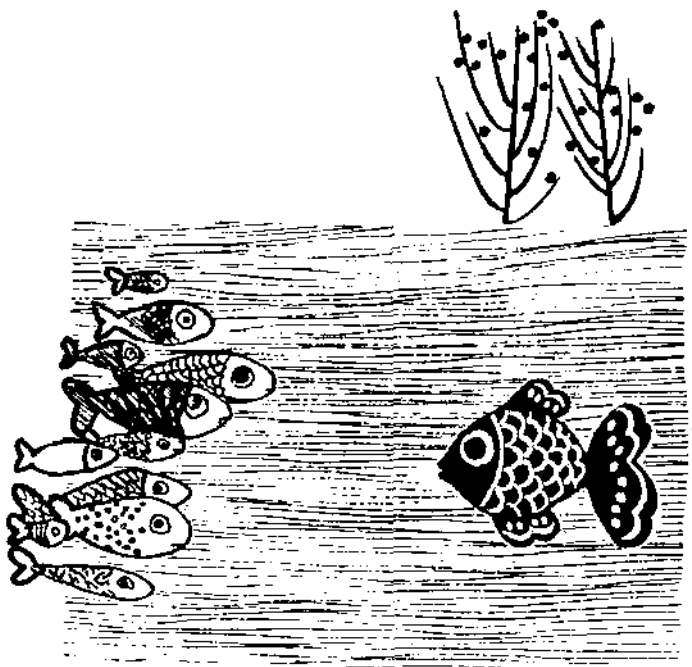
"Dünya çok büyüktür, yavrum. Her yanını gezemezsin ki..."

"Ben de gezebildiğim kadarını gezerim."

"Seninle sabaha dek söyleşmek isterdim, ama ne yazık ki kara bir bulut beni örtmeye geliyor."

"Oysa senin ışığına duyduğum özlemi bir bilsen. Hep aydınlatsın beni isterim."

"Yavrum, sana doğrusunu söyleyeyim mi? Bu benim kendi ışığım değil. Güneş beni



aydınlatır, ben de aydınlığı yere yansıtırım. Hem biliyor musun insanlar birkaç yıla kalmaz, gelip bana ulaşacaklar."

"Olacak gebi değil."

"Değil belki, yapacaklar ama..."

Ay dede sözünü bitiremeden kara bulut geldi çattı, yüzünü örttü. ortalık yine karardı.

Küçük Kara Balık yalnız kaldı, bir süre için çevresine donuk gözlerle baktı, sonra kayanın oyuğuna girdi ve uyudu.

Sabahleyin uyanınca yanıbaşında fısıldaşan birkaç minik balık gördü. Onun uyandığını gören minik balıklar hep bir ağızdan:

"Günaydın," dediler.

Kara Balık hemen tanıdı onları:

"Günaydın. Demek sonunda benimle gelmeye karar verdiniz."

Miniklerden biri:

"Evet ama," dedi, "Daha korkuyu üzerimizden atamadık."

Bir başkası:

"Kaşıkçıkuşunu düşündükçe yüreğimiz ağzımıza geliyor," dedi.

"Sizler gereğinden fazla telaşlısınız," dedi. "Bir kez yola koyulduk mu korkunuz

kalmaz."

Yola düşeceklerdi ki, ansızın suyun yükseldiğini sezdiler. Sanki koca bir kapak kapanmıştı üstlerine, karanlıktan göz gözü görmüyordu. Kaçacak hiçbir delik yoktu.

Küçük Kara Balık, kaşıkçıkuşunun torbasına düştüklerini anladı:

"Dostlar," dedi. Kaşıkçıkuşunun torbasına düştük. Ama korkuya kapılmayın. Kurtulmanın bir yolu vardır elbet."

Minik balıklar ağlaşmaya başladılar. İçlerinden biri:

"Hayır, sonumuz geldi. Hep senin yüzünden oldu. Bizi sen ayarttın. Doğru yoldan çıkarttın."

Bir başkası:

"İşte şimdi yutacak bizi. İşimiz bitti artık," dedi.

Birdenbire korkunç bir kahkaha sesi dalgalandı. Bu kaşıkçıkuşunun sesiydi. Balıkların tartışmasına gülüyordu.:

"Şu miniklerin telaşına bak. Keh, keh, keh... Sizlere acıyorum. Yutmak gelmiyor içimden sizleri. Hah, hah, hay..."

Minik balıklar yalvarmaya başladılar:

"Çok sayın kaşıkçıkuşu hazretleri, kulunuz köleniz olalım. Biz bağışlayın. Siz çok soylusunuz. Çok övgünüzü duyduk. Ne olur şu güzel gaganızı azıcık aralayın. Bizi salıverin. Ömür boyu sağlığınıza dua ederiz..."

"Hemen yutmayacağını sizi zaten. Epeyce birikmiş balığım var torbamda. Altınıza bakın göreceksiniz."

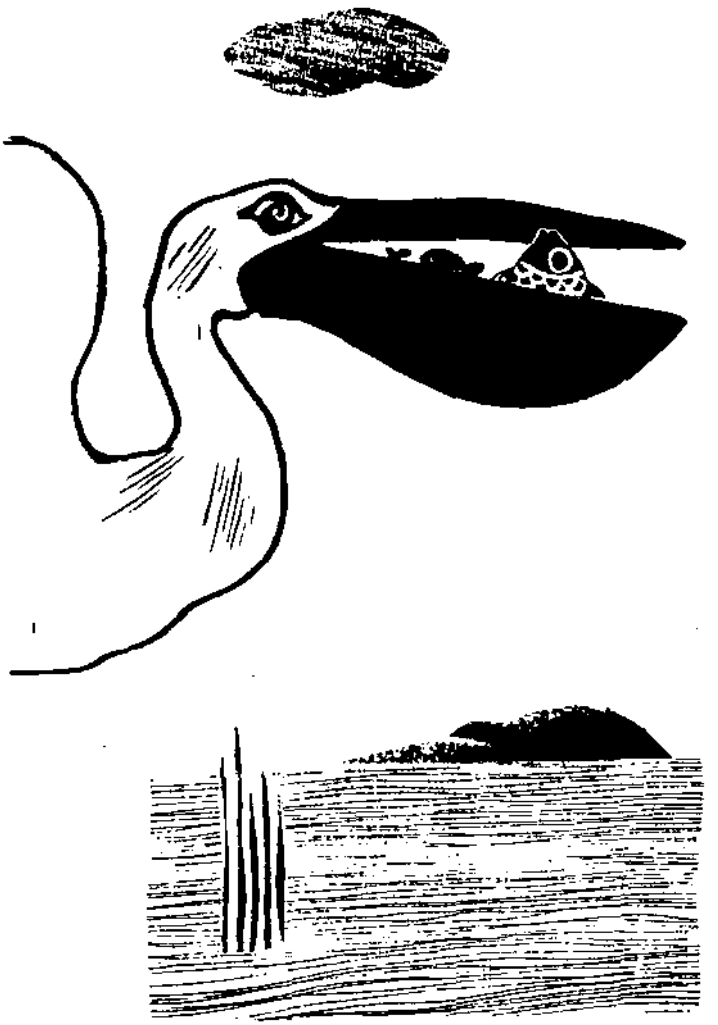
Torbanın dibinde irili ufaklı bir sürü balık yatıyordu.

Minik balıklar :

"Sayın kaşıkçıkuşu hazretleri, biz bir şey yapmadık. Biz suçsuzuz. İşte bu Kara Balık bizi yoldan çıkardı."

Küçük Kara Balık:

"Korkaklar," dedi. "Bu zalim kuşun sizi bağışlayacağını mı sandınız? Ne yalvarıp du-



ruyorsınuz böyle?"

Minikler :

"Sen ne söylediğinin farkında değilsin." dediler. "Kaşıkçıkuşu hazretlerinin bizi bağışlayacağını şimdi göreceksin. Seni de yutacak işte..."

Kaşıkçıkuşu:

"Elbette bağışlayacağım sizleri, yalnız bir koşulum var."

Minik balıklar:

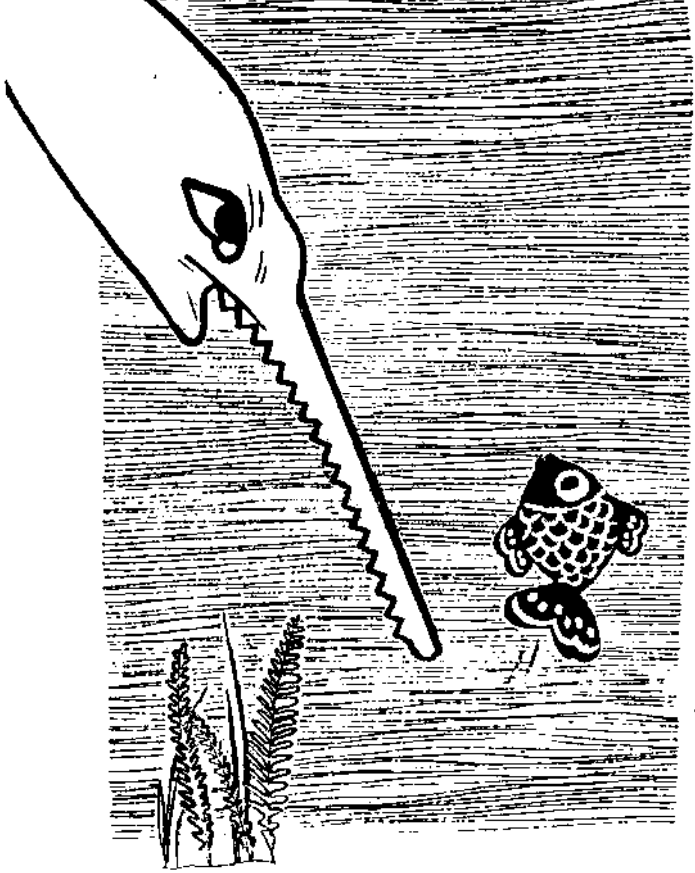
"Tabii efendim, buyruğunuz başımız üstüne," dediler.

"Şu çok bilmiş Kara Balığı boğazlayın, sizi özgür kılacağım."

Küçük Kara Balık kendini bir köşeye çekti ve minik balıklara usulcacık:

"Korkaklar," dedi. "Nasılsa yakalanmışsınız. Kaçacak hiçbir yolunuz da yok, üstelik bana da diş geçiremezsiniz."

Minik balıklar:



"Seni boğmalıyız, özgürlüğümüz için! " dediler.

"Deli misiniz siz, beni boğsanız da kurtulamazsınız. Sakın ona kanmayın."

"Sen kendi yaşamını kurtarmaya çalışıyorsun. Bize aldırdığın yok."

"Dinleyin öyleyse. Size bir yol

göstereceğim. Ben öteki cansız balıklara katılıp ölü gibi yatacağım. Bakalım kaşıkçıkuşu söz verdiği özgürlüğe kavuşturacak mı sizi. Ama bir de beni dinlemezseniz bu hançerle hepinizi doğrarım. Ya da torbayı yırtar kendi başıma kaçarım. Siz de..."

Miniklerden birisi sözünü keserek bağırdı:

"Yeter artık ben bu duruma dayanamıyorum."

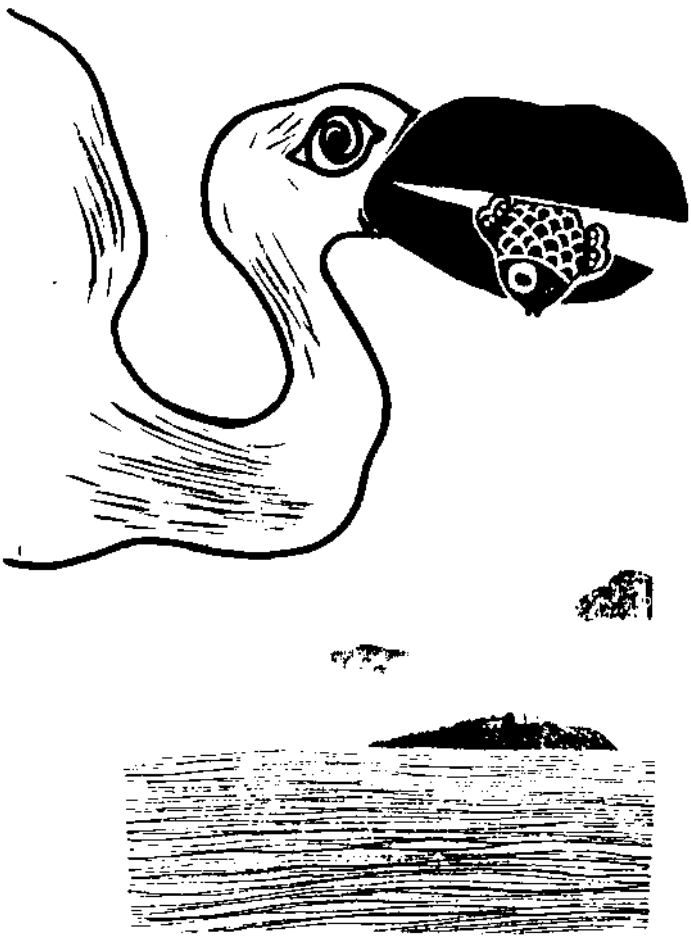
Sonra da ağlamaya başladı.

Kara Balık, miniğin ağlamasını görünce:

"Bu hanım evladını da ne diye yanınıza aldınız?" dedi. Sonra hançerini çekti ve minik balıkların gözlerinin önüne tuttu. Onlar da ister istemez boyun eğdiler.

Uyduruk bir çarpışma sergilediler ve sonunda Kara Balık ölü gibi dibe yattı. Ötekiler yüzerek yükseldiler:

"Sayın kaşıkçıkuşu hazretleri çok bilmiş Kara Balığı boğduk..." dediler. Kaşıkçıkuşu



güldü ve:

"Çok iyi ettiniz keratalar," dedi. Şimdi ödül olarak sizi canlı canlı yutayım da barsaklarımda gezin dolaşın."

Minikler kıpırdayamadan kaşıkçıkuşunun gırtlağından geçip midesine indiler. işleri bitmişti artık. Derken Kara Balık çekti hançerini, torbayı yırttı parçaladı ve kurtuluş yolunu buldu.Can acısından çığlık atan kaşıkçıkuşu başıyla suyu dövmeye başladı ama kaçan küçük balığı izleyemedi.

Balık az gitti, uz gitti, öğlene dek yüzdü durdu. Artık çevrede dağ ve kayalar yoktu. Irmak düze çıkmıştı.

Oradan buradan akıp gelen dereler, çaylar ırmağa katılmış, suyu birkaç katına çıkarmıştı. Suyun çokluğu coşturuyordu balığı. Bir de ne görsün, ırmağın dibi yok! Öteye yüzdü, beriye yüzdü, bir yere ulaşamadı. Suyun bolluğunda yitip gitmişti. Tüm gücüyle yüzmeye koyuldu ama bir yere varamıyordu.

Birden kocaman upuzun bir yaratığın saldırısına uğradı. Yaratığın bumunda iki



ağızlı bir testere vardı.

"İşte şimdi testere balığı parçalayacak beni," dedi kendi kendine. Ve hemen ok gibi fırladı, kurtardı canını. Tehlikeyi yine

savuşturmuştu. Bir su yüzüne çıktı, bir dibe daldı. Her yanı görmek istiyordu. Epey ilerledikten sonra bir balık sürüsüne rasladı. Birisine yaklaşıp sordu:

"Arkadaş, yabancıyım ben, çok uzaklar dan geldim. Burası neresidir acaba?"

Balık, dostlarını çağırdı:

"Koşun bakın bir kişi daha gelmiş."

Sonra Kara Balığa döndü:

"Denize hoş geldin arkadaş," dedi.

Başka bir balık da:

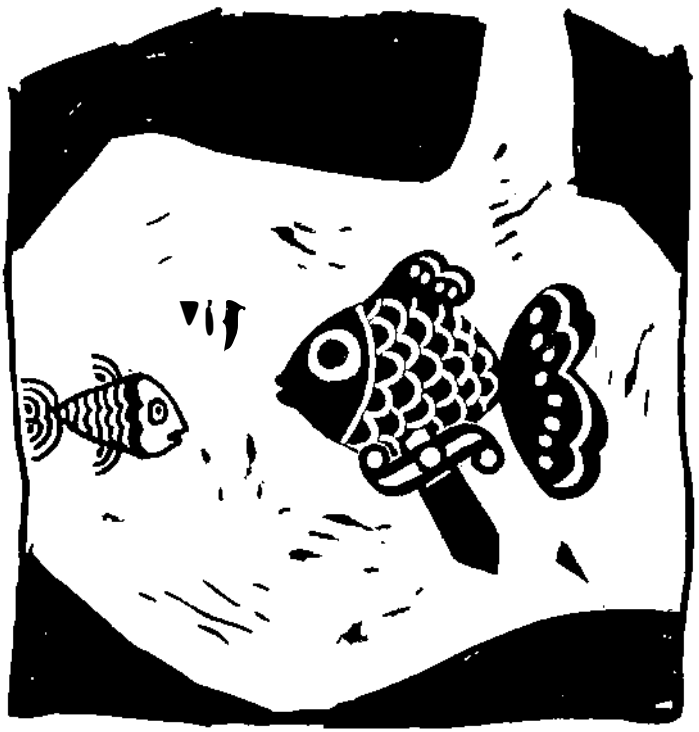
"Tüm dereler, çaylar ve ırmaklar buraya akar," dedi. "Bataklıklara akan birkaçının dışında tabi..."

Bir başkası:

"İstersen," dedi, "Bizim topluma katılabilirsin."

Denize ulaşmanın mutluluğu içinde olan Küçük Kara Balık :

"Önce bir dolaşıp denizi görmek iste-



rim. Sonra gelip aranıza katılacağım. Balıkçının ağını çekip götürdüğünüzde ben de sizinle birlikte olacağım bu kez..."

Balıklardan biri:

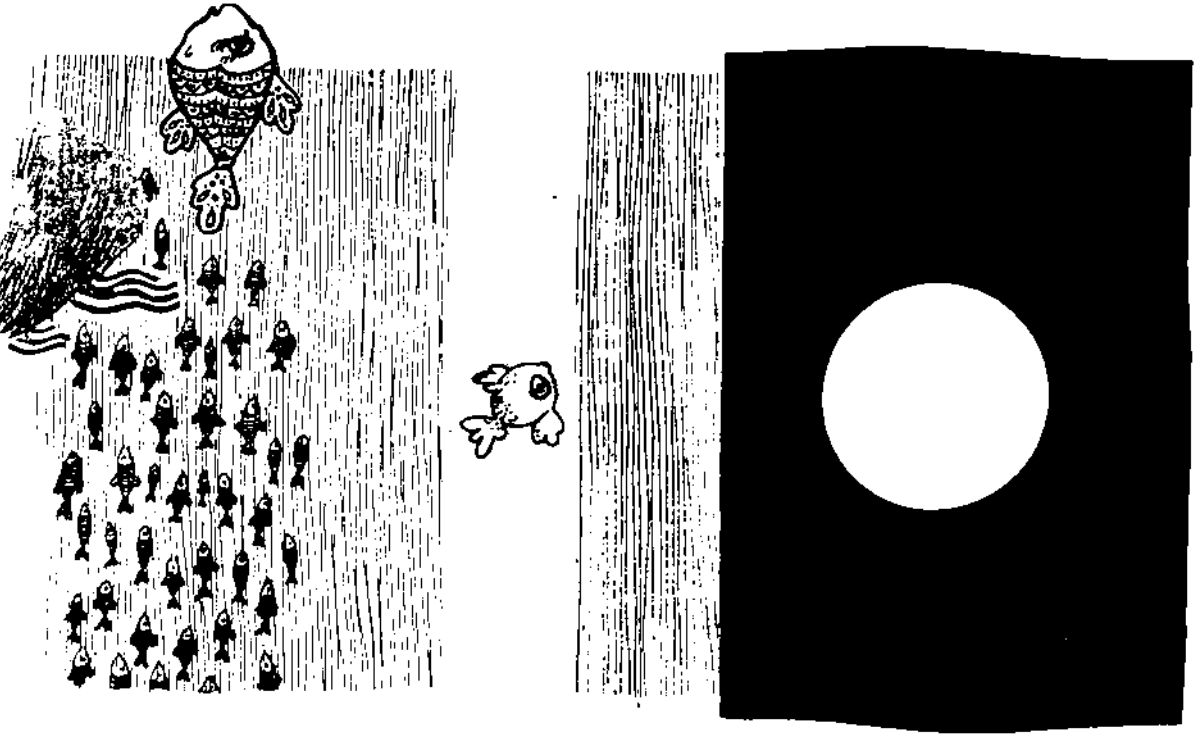
"Dileğine hemen ulaşacaksın," dedi.

"Şimdi istersen bir dolaşıver. Ama unut-



ma yüzeye çıkarsan karabataktan sakın. Günde dört - beş balık avlamadan peşimizi bırakmaz."

Küçük Kara Balık uzaklaştı onlardan, yüzmeye başladı. Sonra ister istemez biraz yüzeye çıktı. Güneş sımsıcaktı. Güneşin ışınlarını sırtında duymanın tadını



çıkarıyordu, sessizce süzülerek yüzerken:

"Şimdi artık ölüm korkutmuyor beni, ama yaşadıkça onu arayacak değilim. Ölümle karşı karşıya gelince, ki bu sık sık oluyor, kaçınılmaz bir gerçekle yüz yüze gelmiş olacağın. Önemli olan bu değil. Önemli olan benim yaşamamın ya da ölümümün başkaları üzerinde bırakacağı etkidir..."

Sürdüremedi düşündüklerini, ansızın bir karabatak üstüne çullandı ve onu kaptığı gibi havalandı. Karabatağın gagasında çırpındı durdu ama bir türlü kurtaramadı kendini. Karabatak gövdesini kıskaç gibi kavramıştı zavallının canı çıkmaktaydı.

Küçük bir balık su dışında ne kadar dayanırdı ki? Bu yüzden hemen yutulmasını diledi. Ola ki karbatağın mide ve barsaklarındaki su ve nem ölümünü azıcak geciktirirdi. Bunu düşünürken karabatağa:

"Neden beni canlıyken yutmuyorsun? dedi. "Ben ölünce eti zehire dönüşen balıklardanım."

Karabatak ses etmeden içinden:

"Seni gidi hokkabaz seni," diye geçirdi, "Kimbilir ne numaraların var. Beni konuşturacaksın aklınca..."

Neredeyse karaya varacaklardı. Balık:

"Karaya düştüm mü sonum geldi demektir," diye düşündü.

Bu kez:

"Beni yavrularına yedirmeye götürüyorsun anlaşılan," dedi. "Ama oraya varınca ben çoktan ölmüş olacağım ve bir zehir tulumundan farkım kalmayacak... Çocuklarına hiç mi acımıyorsun?"

Karabatak:

"Doğru olabilir söyledikleri," diye düşündü. "Onu kendim yerim, yavrularıma başka balık avlarım. Ama, ya yalan söylüyorsa?"

Karabatak bunları düşünürken, balığın hareketsizleştiğini, gevşediğini sezdi:

"Öldü demek," diye düşündü."Artık ben de yiyemem onu. Yazık böyle ince ve köıpe bir balığı yemekten pisi pisine yoksun

kaldım."

Döndü balığa seslendi:

"Küçük, hani daha ölmedinse yutayım seni..." Bitirmedi sözünü çünkü gagasını açınca balık suya fırlamıştı.

Oyuna gelen karabatak peşini bırakmadı. Balık şimsek gibi fırladı, suya ulaşınca kendinden geçti, kuruyan ağzıyla tüm denizi yutmak istiyordu. Daha bir soluk almadan karabatak amansız bir saldırıyla kaptı onu bu kez hemen yutuverdi.

Kara Balık ne olduğunu anlayamadan kendini ıslak ve karanlık bir yerde buldu. O sırada bir ağlama sesi duydu. Gözleri karanlığa alışınca bir köşeye sinen ve ağlayarak anasını yardıma çağıran minik bir balık gördü, ona yaklaştı:

"Kalk minik, kalk da bir çare düşünelim. Ana diye çırpınmak neye yarar sanki?"

"Sen de kimsin? Görmüyor musun ben bitmişim artık. Ühü, ühü, ühü... Anacığım, ben artık senin yanında balıkçının ağına

asılamayacağım, onu denizlerin dibine çekemeyeceğim..."

"Yeter artık, ayıp ediyorsun ama..."

Minik ağlamayı kesince Kara Balık ona:

"Ben karabatağı öldürüp tüm balıkları onun zulmünden kurtarmayı tasarlıyorum. Ama ilk önce seni buradan çıkarmam gerekir. Elime ayağıma dolaşıyorsun çünkü," dedi.

"Hadi çanım sen de! Kendin ölmek üzereyken karabatağı nasıl öldürürmüşsün!"

Küçük Kara Balık hançerini gösterdi:

"Karnını deşerek!.. Beni dinle bak şimdi, ben kendimi sağa sola vurarak karabatağı huylandıracağım. O gıdıklanacak ve ağzını açarak gülecek. İşte tam o sırada sen dışarı fırlarsın."

"Peki sen ne olacaksın?"

"Beni düşünme, ben bu zalimi öldürmeden dışarıya çıkmayacağım, " dedikten sonra kendini sağa sola vurmaya başladı.

Minik balık karabatağın gırtlağına tırmanmış orada bekliyordu. Karabatak dayanamadı ve kahkahasını salıverdi. Minik balık karabatağın açılan ağzından fırladı ve kurtardı canını. Suya varınca Küçük Kara Balığı bekledi. Ama Kara Balık görülmedi. Yalnız karabatağın kıvrandığını gördü minik balık. Bağırtısını duydu. Karabatak çırpındı, sonra suya gömüldü, can çekişti ve öldü. Küçük Kara Balık'tan da hiçbir haber çıkmadı. Şimdiye dek çıkmamıştır da.

Nine Balık bitirdi masalını. On iki bin yavru ve torununa:

"Haydi artık uyuma zamanı geldi, gidin yatın," dedi.

Yavrular ve torunlar bir ağızdan sordular:

"Ama Küçük Kara Balığa ne oldu söylemedin."

Nine Balık:

"Arkası yarın," dedi. "Şimdi uyuma zamanıdır. İyi geceler..."

On bir bin dokuz yüz doksan dokuz

küçük balık: "İyi geceler," dediler ve gidip uyudular. Nine balık da uyudu. Yalnız Küçük Kırmızı Balık ne yaptı ne ettiyse uyuyamadı. Sabaha değin hep denizi düşündü, durdu.

GENDAŞ YAYINLARI

Çocuk Kitapları

1- KÜÇÜK KARA BALIK..... Behrengi
2- BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ..... Behrengi
3- BİR GÜNLÜK DÜŞ VE GERÇEK..... Behrengi
4- SEVGİ MASALI..... Behrengi
5- ULDUZ VE KARGALAR..... Behrengi
6- ULDUZ VE KONUŞAN BEBEK..... Behrengi
7- PANCARCI ÇOÇUK..... Behrengi
8- KEL GÜVERCİNCİ..... Behrengi

Samed Behrengi Dizisi

1. Küçük Karabalık
2. Bir Şeftali Bin Şeftali
3. Bir Günlük Düş ve Gerçek
4. Sevgi Masalı
5. Ulduz ve Kargalar
6. Ulduz ve Konuşan Bebek
7. Pancarcı Çocuk
8. Kel Güvercin

ISBN 975-308-153-7